

Thuis in het Verpleeghuis
Waardigheid en trots op elke locatie

Toetsingskader vaccineren IGJ: snel én zorgvuldig

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) houdt toezicht op het vaccineren volgens het ‘Toetsingskader vaccineren’ en doet aanbevelingen voor eventuele verbeteringen. ‘Er is een enorme drive en energie bij de zorginstellingen om dit in goede banen te leiden’, aldus inspecteur Monique Verheij.

Op 18 januari is een start gemaakt met de vaccinatie van de eerste bewoners van verpleeghuizen, met het PfizerBioNTech-vaccin. Om dat in goede banen te leiden is heel wat organisatorisch werk vereist. Bijvoorbeeld om de vaccins goed te distribueren en onder de juiste omstandigheden te bewaren. Maar ook om de vaccins te bereiden. Verpleeghuizen mogen nu wel hun bewoners in één keer gaan vaccineren. Het RIVM heeft dat besloten in de hoop een einde te maken aan de onrust die het prikken per doelgroep in verpleeghuizen veroorzaakt bij bewoners, familieleden en personeel. Lees meer over bewoners in één keer prikken op nos.nl.

Redelijk complex proces

‘Doel van het toezicht is om samen met het werkveld de hele vaccinatiecampagne zo goed mogelijk te laten verlopen’, zegt Bertien Winkel, inspecteur bij de IGJ en projectleider van de COVID-19-vaccinaties. ‘Het is een redelijk complex proces om in verpleeghuizen dat goed te laten verlopen, met name omdat er zoveel stappen

zijn. Het begint al met de distributie en ontvangst van de flesjes, die onder de juiste omstandigheden bewaard moeten worden. Het vaccin wordt ontdooid aangeleverd en moet daarna bereid worden. Binnen de juiste tijdsspanne moet het daarna toegediend worden. Aansluitend moet de bewoner 15 minuten in de gaten gehouden worden, om te kijken of zich geen complicaties voordoen. Er moet medisch personeel aanwezig zijn om zo nodig direct hulp te kunnen verlenen. Het ophalen van toestemming van de bewoners en/of hun naasten moet goed geregeld zijn, zowel voor de vaccinatie als voor het vastleggen van de gegevens bij het RIVM. En dan zijn er ook nog afspraken voor het materiaal dat overblijft. Alles bij elkaar zijn het dus best veel proces-stappen die op orde moeten zijn.'

Toetsingskader vaccineren: aandachtspunten

'Er is een enorme drive en energie bij de zorginstellingen om dit in goede banen te leiden', zag Monique Verheij, een van de inspecteurs die de afgelopen week verpleeghuizen bezocht om te zien hoe al die stappen verliepen. 'In grote lijnen verliep het allemaal goed, al zijn er natuurlijk altijd aandachtspunten. Voor het aanmaken van de vaccins werken zorgaanbieders samen met apothekers en hun assistenten, dat is een goede combinatie. Voor het toedienen hebben de zorgaanbieders zelf veelal voldoende gekwalificeerde mensen; soms worden er extra krachten ingeschakeld. Wat vaccineren in een verpleeghuis bijzonder maakt, is dat je niet iedereen op één centrale prikplek kunt brengen. De ene bewoner kan daar prima zelf naar toe komen of worden gebracht, bij een ander zal je op de kamer of woning langs moeten gaan om het vaccin toe te dienen. Dat maakt het lastiger om die 15 minuten observatie goed te regelen. Dat vraagt om voldoende mensen om de gevaccineerde bewoners in de gaten te houden, op verschillende plekken. En om te voorzien in medische opvang in geval er complicaties optreden.'

Toetsingskader vaccineren

Voor het toezicht op de vaccinatiecampagne (voor alle Nederlanders) heeft de IGJ een [Toetsingskader vaccineren](#) opgesteld. Waar nodig wordt dat gespecificeerd voor sectoren en doelgroepen. Zo gelden voor medewerkers in de verpleeghuiszorg andere omstandigheden; zij worden immers door de GGD's gevaccineerd op centrale locaties. De meeste verpleeghuisbewoners krijgen het vaccin juist op de woonlocatie toegediend. Uiteraard gebeurt het toezicht van de inspecteurs op locatie overeenkomstig de COVID-19-richtlijnen.

Andere behandelaar, andere volgorde

Verpleeghuisbewoners vallen meestal onder de behandelverantwoordelijkheid van de specialist ouderengeneeskunde (SO). Maar het komt ook voor, met name bij kleinere woonzorgvoorzieningen, dat de huisarts de hoofdbehandelaar is. Sinds begin februari is er de richtlijn dat er geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen een SO en huisarts, zodat de bewoners sneller een vaccinatie krijgen.

‘Maak met elkaar goed onderbouwde afwegingen over het optreden van de hoofdbehandelaar’, adviseert Monique Verheij. ‘De huisarts kan cliënten vaccineren van de SO of andersom, zodat de mensen binnen dezelfde leeftijdscategorie ook gelijktijdig ingeënt kunnen worden.’ Inmiddels zijn er ook richtlijnen opgesteld voor hoe om te gaan met vaccins die overblijven. Ook daarin wordt het mede-vaccineren van bewoners uit dezelfde leeftijdscategorie aangeraden, ook als zij onder een andere behandelverantwoordelijkheid vallen.

Leren en verbeteren

‘We zijn niet op zoek naar de fouten om daarop te handhaven’, onderstreept Bertien Winkel. ‘We willen juist helpen het zo goed mogelijk te laten verlopen. Als we verbeterpunten zien, geven we die gelijk ter plaatse terug. En we delen onze bevindingen landelijk, zodat andere organisaties zich nog beter kunnen voorbereiden op de vaccinatie als hun verpleeghuis aan de beurt is.’

De IGJ publiceerde de [factsheet Vaccineren COVID-19](#) met de eerste bevindingen en ook een aantal tips:

- Eén instelling informeerde via ‘vraag en antwoorden’ aan het einde van de eerste vaccinatiedag een collega-instelling. Hiermee informeerde en ondersteunde zij elkaar.
- Zowel de instellingen als de apotheek gaven aan dat zij hun opgedane ervaringen graag willen inzetten bij collega-instellingen die nog moeten starten met vaccineren.
- Vooral de kleinere instellingen kunnen veel leren van grote instellingen uit hun eigen regio die al met vaccineren zijn gestart. Deze grote instellingen hebben vaak kennis en apparatuur die zij willen delen.
- Maak een plan om het verspillen van eventueel overgebleven vaccin te voorkomen. Volg hiervoor de actuele werkinstructie van het RIVM. Hierin staat nu dat dit vaccin is voor:
 - Bewoners op locatie die in aanmerking zouden komen voor Moderna via de huisarts;
 - Ambulante cliënten boven de 60 op locatie;
 - Ambulante cliënten onder de 60 op locatie;
 - Eigen personeel: eerst de prikkers, dan cohortmedewerkers, dan overigen. Als er niet voldoende vaccin is voor de tweede prik mag hiervoor een afspraak gemaakt worden bij de GGD.

Meer informatie (voor begeleiders)

Er is een middel gemaakt dat je beschermt tegen het coronavirus. Dit heet een vaccin.

Het vaccin beschermt je tegen het coronavirus. Je kan dan dus niet meer heel erg ziek worden van het coronavirus.

De regels voor vaccins zijn in Nederland erg streng. Voordat een vaccin gebruikt mag worden, moet het goed zijn getest. Het vaccin dat je krijgt is dus veilig.

Het vaccin krijg je door een prik in je bovenarm. Dit heet een vaccinatie. Het vaccin werkt het beste als je twee keer geprikt wordt. Daarom krijg je na ongeveer drie weken nog een prik.

Nadat je de prik hebt gekregen, doet de plek waar de prik in je arm ging soms een beetje pijn. Ook kan je een paar dagen last hebben van bijvoorbeeld spierpijn of koorts. Dat noemen we bijwerkingen. Die gaan meestal vanzelf weer over.

Voel je je niet goed nadat de prik hebt gekregen? Bespreek dat dan met familie, jouw begeleider of je huisarts.

Wanneer je de prik kunt halen, krijg je een uitnodiging van een arts of van de GGD.

Je krijgt de prik van een arts of een verpleegkundige. Dat kan een huisarts zijn, iemand van de GGD of een arts van jouw zorginstelling.

Iedereen vanaf 18 jaar in Nederland kan de prik krijgen. De prik is voor niemand verplicht. Je mag dus zelf kiezen of je de prik neemt of niet.

Als meer mensen de prik hebben gekregen wordt het veiliger voor iedereen. Dan zijn minder mensen besmettelijk. En worden minder mensen ziek.

Het duurt een tijd voordat iedereen de prik heeft gekregen. Daarom moet je je ook na de prik nog steeds aan de maatregelen houden.

Je moet je zo snel mogelijk laten testen als je verkouden bent, veel moet niezen of keelpijn hebt. Laat je ook testen als je andere klachten hebt die bij corona passen.

alleen samen krijgen we
corona onder controle

Kijk ook op
[coronavaccinatie.nl](https://www.coronavaccinatie.nl)

Bekijk de praatplaat over vaccineren. Meer weten? Ga naar rijksoverheid.nl

Toetsingskader vaccineren: zorgvuldigheid voorop

Nu de vaccinatiecampagne ook in de verpleeghuizen op gang is gekomen, is het zaak om in de haast om iedereen te beschermen toch ook goed oog te blijven voor de zorgvuldigheid. 'Het vraagt om een goede voorbereiding', beaamt Bertien Winkel. 'Alleen al het ontvangen, bewaren, verdelen en distribueren van de doses, daar moet je echt een plan voor maken. Het is een kwetsbaar vaccin en voorlopig blijven de doses schaars. De doelgroep is al even kwetsbaar, dus observeren na de prik is voor hen misschien wel extra noodzakelijk. Als IGJ zetten we erop in om samen met de zorgaanbieders dit hele traject optimaal te laten verlopen. We kijken mee om te leren en verbeteren. Zodat we samen zo goed en snel mogelijk alle bewoners van verpleeghuizen kunnen beschermen.'

Door Paul van Bodegraven

Meer weten

- Ga aan de slag met de [Miniwegwijzer Vaccineren Corona](#)
- Lees '[Het vaccineren van bewoners is begonnen](#)' met tips van Opella voor de start van het vaccineren.

- Woonzorgboerderij Moriahoeve vertelt over het [houden van moreel beraad over de ethische dilemma's van het vaccineren](#).
 - Lees meer over de [vaccinatiestrategie van Alrijne Zorggroep](#).
-

tags:

[Corona](#) (219), [Coronavaccinatie](#) (28), [Toezicht](#) (40), [Veiligheid](#) (122)

thema:

[Veilige zorg en ondersteuning](#) (229)